

ระบบการดำเนินงานและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

The operations and Good Governance Management of Soi Nai Chiak Community fund Bangkhunthien District Bangkok

ณัฐวุฒิ ประทีปรัตตะดา (Nattawut Prateeppladda)*

วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (Viroj Jadesadalug)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก 2) ระบบการดำเนินงานและ 3) หลักธรรมาภิบาลในการจัดการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมกับประธานและคณะกรรมการกองทุนชุมชนซอยนายเจียก สมาชิกของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก และพนักงานธนาคารออมสิน จากการศึกษาพบว่า ลักษณะของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกเป็นกองทุนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับคนในชุมชนที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ รูปแบบของกองทุนจะเป็นการรวมตัวกันของคนในชุมชนจัดตั้งขึ้นเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยใช้เงินลงทุนจากรัฐบาลที่จัดสรรให้ การระดมทุนจากสมาชิกและการกู้ยืมจากธนาคาร มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ ได้แก่ คอมพิวเตอร์และระบบโปรแกรมบัญชีธนาคาร ขั้นตอนการทำงานของกองทุนจะเริ่มตั้งแต่การรับสมัครสมาชิก การรับฝากเงินสัจจะ การให้สินเชื่อ และจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ซึ่งทางกองทุนชุมชนซอยนายเจียกจะเปิดให้สมาชิกมาใช้บริการทุกวัน ที่ 1- 5 ของทุกเดือน คุณภาพการให้บริการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกจะเน้นใน ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านรูปลักษณ์ทางกายภาพ ด้านการดูแลเอาใจใส่ การตอบสนอง และปัญหาของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกคือ การไม่มีผู้สืบทอดตำแหน่งและหนี้ค้างชำระจากสมาชิก กองทุนชุมชนซอยนายเจียกยังได้ใช้หลักธรรมาภิบาล เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการได้แก่ หลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างกองทุนชุมชน สมาชิกและคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : รูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชน , ระบบการดำเนินงาน , หลักธรรมาภิบาลในการจัดการ

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร

Students of Master of Art Program, Faculty of Management Science, Silpakorn University

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Asst. Prof. Dr., Faculty of Management Science, Silpakorn University

Abstract

This research aimed to study 1) the form and nature of Soi Nai Chiak community fund. 2) The operation 3) Good governance management of Soi Nai Chiak community fund by using interviewed and observation without participation the chairman and the board member of Soi Nai Chiak community fund, Members of Soi Nai Chiak community fund and Government Savings Bank employees. The study found that the characteristics of Soi Nai Chiak community fund appropriation from the government statement of expenditure and establish as a source of investment funds to people in the community for occupation. The format of the fund is a combination of the community and members is co-owner. The investment appropriation from the government statement of expenditure. Use the technology to manage for example computer systems and applications, including bank accounts. The workflow of the fund is applied for membership, deposit cash, granted credit and welfare. Soi Nai Chiak community fund provide service to member on 1-5 of every month. Quality of Service will focus on reliability, physical appearance, take care of and response. The problem of Soi Nai Chiak community fund did not have successor and debts owed by a member. Soi Nai Chiak community fund has applied good governance to assist in the management , including the rule of law, the principle of transparency, the participation, the responsibility, the moral principles and the worthiness. Resulting synergies between community fund and members of the community are sustainability.

Keywords: Form and nature of the community fund , Operation , Good Governance Management

บทนำ

ประเทศไทยประสบปัญหาสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเมื่อปี พ.ศ.2540 ซึ่งส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาต่างๆมากมาย ซึ่งรัฐบาลในสมัยนั้นจึงได้กำหนดนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนเงินทุนในการบริหารจัดการหมู่บ้านหรือชุมชนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประชาชน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองและความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างการเก็บออมเพื่อเป็นทุนนำไปสู่การลงทุนในอนาคตซึ่งหัวใจสำคัญของการแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านหรือชุมชนอยู่ที่การรวมกลุ่ม เพราะจะสร้างแรงผลักดันให้เกิดความเข้มแข็งมีศักยภาพ พร้อมทั้งจะพัฒนาในทุกด้านและพัฒนาไปได้รวดเร็วกว่าหมู่บ้านที่ขาดการรวมกลุ่ม และการรวมกลุ่มย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน การตัดสินใจ การร่วมกันรับผิดชอบผลของการกระทำของกลุ่มเป็น

พื้นฐานของการดำเนินชีวิตในระบอบประชาธิปไตยและเป็นตัวประสานให้หมู่บ้านหรือชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้อีกทางหนึ่งด้วยซึ่งการจะอยู่ร่วมกันได้นั้นจะต้องยึดหลักธรรมาภิบาล (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ:2549)

หลักธรรมาภิบาล หรือ “Good Governance” หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม ซึ่งแนวความคิดนี้ไม่ได้เป็นแนวคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ:2546) ชุมชนชอยนายเจียกได้รวมตัวกันตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 จัดตั้งเป็นกองทุนชุมชนชอยนายเจียกเป็นแหล่งเงินทุนและแหล่งออมเงินให้แก่ประชาชน ก็เป็นหนึ่งในที่ประสบปัญหาจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ ทั่วประเทศไม่ว่าจะเป็นปัญหานี้สินนอกระบบ ไม่มีอาชีพเสริมเข้ามาช่วยในการเพิ่มรายได้ การใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น แต่จากความร่วมมือของคนในชุมชนและการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับการพึ่งตนเอง และการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นของชุมชน สามารถทำให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ และธนาคารออมสินที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อให้ทราบ แนวทางการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่รัฐบาลกำหนด และชาวบ้านในชุมชนในปีหนึ่งๆ ชาวบ้านมีรายได้และรายจ่ายสมดุลหรือไม่ และมีเงินเหลือเฟือพอที่จะออมหรือไม่

ดังนั้นจึงศึกษาถึงระบบการดำเนินงานและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก ถึงรูปแบบและระบบการดำเนินงานเป็นอย่างไรและมีการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลอย่างไร เนื่องจากกองทุนชุมชนชอยนายเจียกนั้นเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่มีลูกหนี้หนี้ค้างชำระ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษากองทุนชุมชนชอยนายเจียกเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้กับชุมชนอื่นๆ ได้ปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง เป็นที่พึ่งให้กับสมาชิกและคนในชุมชนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก
2. เพื่อศึกษาระบบการดำเนินงานของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก
3. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลในการจัดการของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องและทบทวนทฤษฎีต่างๆเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร การบริหารต้องใช้ความรู้ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติซึ่งในการบริหารงานต้องอาศัยบุคคล (Man) เงินทุน(Money)อุปกรณ์ต่างๆ(Material)และการจัดการ (Management) เพื่อให้ไปถึงจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ โดย สมยศ นาวิการ (2544) กล่าวว่า การบริหารเป็นศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารย่อมจะให้ความรู้ที่เชื่อถือได้กับผู้บริหารว่าต้องทำอะไรภายในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

และช่วยให้คาดคะเนถึงผลลัพธ์ของการกระทำได้ ใช้ในการศึกษาถึงปัจจัยนำเข้าในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

2) **ทฤษฎีเชิงระบบ** คือองค์ประกอบหรือปัจจัยต่างๆที่มีความสัมพันธ์กันและมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้าคือทรัพยากรทางการบริหารทุกด้าน กระบวนการคือการนำเอาทรัพยากรมาดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผลผลิตคือผลที่เกิดจากกระบวนการ และผลกระทบคือผลที่เกิดขึ้นจากผลผลิต และข้อมูลย้อนกลับทำให้ทราบถึงจุดที่ต้องแก้ไข ใช้ในการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

3) **ทฤษฎีคุณภาพการให้บริการ** พาราสุรามาน, ไชธเมอล และแบร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml, & Berry, 1988 อ้างถึงใน ยุวดี มีพรปัญญาทวิโชค, 2553, หน้า 17) กล่าวว่า คุณภาพการบริการ คือ ประสิทธิภาพทั้งหมดซึ่งลูกค้าสามารถประเมินออกมาได้ นอกจากนั้นคุณภาพการบริการ คือ ตัวชี้วัดเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของลูกค้าเพื่อนำเสนอบริการที่มีคุณภาพดีที่สุด โดยคุณภาพของการบริการที่ผู้ใช้บริการรับรู้” (Perceived Service Quality) ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้ใช้บริการได้รับบริการแล้วกำหนดเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพการบริการไว้ 5 ด้าน ที่เรียกว่า RATER ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ (R : Reliability) การสร้างความมั่นใจ (A : Assurance) รูปลักษณ์ทางกายภาพ (T : Tangibles) การดูแลเอาใจใส่ (E : Empathy) การตอบสนอง (R : Responsiveness) ใช้ในการศึกษาคุณภาพของการให้บริการรวมถึงปัญหาในการให้บริการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

4) **แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล** ธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง ขบวนการ หรือขั้นตอนในการทำงานหรือกิจกรรมใดๆ เริ่มจากงานในหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคน งานที่ได้รับคำสั่งให้ทำหรืองานที่ร่วมกันทำจะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลักคือ 1) นิติธรรม 2) คุณธรรม 3) ความโปร่งใส 4) การมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) ความคุ้มค่า ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในภาครัฐกิจหรือภาคประชาชนได้ ทำให้มีจริยธรรม มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ ซึ่งจะส่งผลให้ภาพรวมของการพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน ใช้ในการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีคุณภาพการให้บริการ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก เพื่อศึกษาระบบการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก และเพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลในการจัดการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก โดยวัตถุประสงค์ทั้งหมดที่ได้ตั้งขึ้นนั้นเพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน การดำเนินงานตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกองทุน กระบวนการทำงานต่างๆภายในกองทุนหมู่บ้าน การจัดสรรสวัสดิการและผลกำไรต่างๆ ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและการใช้หลักธรรมาภิบาลเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่ดำเนินงานทางด้านกองทุนหมู่บ้านและผู้สนใจทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

เรื่องระบบการดำเนินงานและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยา ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากภาคสนามโดยตรงเป็นหลัก ศึกษาเฉพาะพื้นที่ จากเอกสาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การเลือกพื้นที่ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะกองทุนชุมชนซอยนายเจียก แขวงสามตำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก และเกณฑ์การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจาก คัดเลือกจากความสะดวกของผู้วิจัยและความพร้อมของผู้ให้ข้อมูล โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้ ประธานและคณะกรรมการกองทุนชุมชนซอยนายเจียก สมาชิกของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก และพนักงานธนาคารออมสิน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์โดยสร้างแนวคำถามสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก และการสังเกตโดยสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับอุปกรณ์ช่วยเก็บข้อมูล เช่น สมุด เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

5. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย เริ่มจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัย สอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแนวคำถาม จากนั้นกำหนดหัวข้อประเด็นหลักและประเด็นย่อยของแนวคำถาม เพื่อช่วยให้การสร้างแนวคำถามให้ครอบคลุมมีรายละเอียดเนื้อหาที่ต้องการศึกษาให้ครบถ้วน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ศึกษาจากเอกสารต่างๆเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 2) จากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน 3) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยสร้างแนวคำถามอย่างกว้างและสามารถแตกประเด็นได้

7. การบันทึกข้อมูลภาคสนาม 1) ข้อมูลจากการสนทนาพูดคุยหรือการสัมภาษณ์ ใช้เครื่องบันทึกเสียงระหว่างการสนทนาเพื่อช่วยเก็บข้อมูล 2) ข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม จะบันทึกในขณะที่ทำการสังเกตได้ทันที หรือทำการบันทึกหลังการสังเกตก็ได้ ตามความเหมาะสมของผู้วิจัย

8. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตมาวิเคราะห์และจัดแยกหมวดหมู่ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปต่างๆ และนำข้อสรุปที่ได้ปรึกษาอาจารย์เพื่อจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์

9. การตรวจสอบความเชื่อมั่น หลังจากเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และสังเกตแล้ว จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลร่วมกับเอกสารอื่นๆเพิ่มเติม และศึกษากลุ่มผู้ให้ข้อมูลท่านอื่นอีกครั้งด้วยข้อมูลชุดเดิมเพื่อหาข้อสรุปที่แน่นอน

10. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีการแนะนำตัวก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล พร้อมทั้งแจ้งว่าผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นความลับและจะให้ความระมัดระวังในการเผยแพร่ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วเท่านั้น

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 รูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

1.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชนซอยนายเจียก

ที่ดินทั้งหมดในชุมชนซอยนายเจียกนั้นเป็นที่ดินของตระกูลโพธิ์ทอง ในอดีตพื้นที่ชุมชนแห่งนี้จะเป็นป่าจากและป่าไผ่นาชนิด เช่น ต้นแสม ต้นสะแก ฯลฯ เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำทำให้น้ำทะเลสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย จึงเพาะปลูกได้ยากและการเดินทางไม่สะดวก ชาวชุมชนจึงต้องพึ่งตนเองโดยการปลูกมะพร้าว ทำไร่ผักบุง ต่อมาเมื่อมีการสร้างถนนพระรามที่ 2 ผ่านชุมชน การพัฒนาในด้านต่างๆเริ่มเข้ามาทำให้ชาวบ้านในพื้นที่นี้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และได้รวมตัวกันจัดขึ้นเป็นชุมชนซอยนายเจียก ในปัจจุบันชุมชนซอยนายเจียกตั้งอยู่ถนนพระรามที่ 2 ซอย 53 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองที่แออัด มีทางเข้าออกภายในชุมชนเพียงทางเดียว การเดินทางเข้าออกภายในชุมชนนั้นยากลำบาก รถยนต์ไม่สามารถสวนทางกันได้ ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง และเป็นพ่อค้าแม่ค้า ฐานะทางการเงินของคนในชุมชนจัดอยู่ในเกณฑ์รายได้น้อยถึงปานกลาง

1.2 ประวัติกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

กองทุนชุมชนซอยนายเจียกเกิดจากการรวมตัวของ 2 ชุมชนได้แก่ ชุมชนซอยนายเจียกและชุมชนทรัพย์นุกูล เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2546 ภายใต้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการส่งเสริมผ่านกระบวนการพึ่งพาตนเองของชุมชนในด้านของการเรียนรู้ และการพัฒนาความคิดริเริ่ม มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมในการแก้ปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของคนในชุมชน เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ บรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิกในชุมชน ซึ่งปัจจุบันกองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นมีบริการทางการเงินที่หลากหลาย สามารถช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินได้หลายรูปแบบ โดยมีธนาคารออมสินเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินงานในด้านต่างๆ

1.3 โครงสร้างการปฏิบัติงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

การทำงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นจะมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมไม่ถือตำแหน่งเป็นสำคัญ ซึ่งคณะกรรมการทุกคนจะมีความเข้าใจหลักการทำงานของหน้าที่ต่างๆภายในกองทุนเป็นอย่างดี โดยการทำงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกจะแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายตรวจสอบ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เลขานุการ เภรณูญิก ฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน มีการหมุนเวียนหน้าที่ต่างๆภายในกองทุน เพื่อเป็นการสร้างการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ๆให้กับคณะกรรมการ นอกจากนี้หากคณะกรรมการบางคนไม่สามารถมาทำงานได้ คนอื่นๆก็สามารถดำเนินงานแทนได้ ในด้านการตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆจะใช้มติที่ประชุมเป็นหลักเพื่อให้คณะกรรมการได้มีการตัดสินใจร่วมกัน

1.4 แผนในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก

ในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนชอยนายเจียกนั้นจะมีการนัดประชุมคณะกรรมการเพื่อหาข้อสรุปและกำหนดแนวทางในการทำงานต่างๆร่วมกัน เพื่อเป็นแบบแผนและแนวทางในการดำเนินงาน หลังจากนั้นจึงมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการตามแผนงานที่ได้วางไว้ร่วมกัน โดยแผนส่วนใหญ่ของกองทุนจะมุ่งเน้นการส่งเสริมการออมของสมาชิกเป็นหลัก โดยการฝึกวินัยให้สมาชิกออมทุกเดือน หากสมาชิกไม่ออมอย่างต่อเนื่องก็จะมีสิทธิประโยชน์ในการขอสินเชื่อ และขาดจากสวัสดิการอื่นๆ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินและเป็นเงินทุนสำรองให้กับสมาชิกในยามฉุกเฉิน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความรู้ของคณะกรรมการโดยการส่งคณะกรรมการเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภาคีต่างๆ และการศึกษาดูงานภายนอก เพื่อศึกษาเทคนิคการบริหารและแนวคิดของชุมชนต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการภายในกองทุนให้ดียิ่งขึ้น ในด้านของสมาชิกทางกองทุนจะส่งเสริมให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการต่างๆและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาาร่วมกันกับคณะกรรมการ ซึ่งทางคณะกรรมการจะประชุมร่วมกับสมาชิกเพื่อหาข้อมติที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกและชุมชน นอกจากนี้ทางกองทุนได้นำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยในการดำเนินงาน โดยได้รับการสนับสนุน เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมบัญชีธนาคารจากธนาคารออมสินเพื่อนำมาช่วยในการปิดงบประจำปี ออกสัญญาเงินกู้ และช่วยในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลด้านการฝาก - ถอน รับชำระสินเชื่อจากสมาชิก นอกจากนี้ทางกองทุนได้จัดซื้อเครื่องพิมพ์สมุด Passbook เพื่อใช้พิมพ์สมุดเงินฝากสัจจะให้กับสมาชิก เพื่อยกระดับกองทุนชุมชนให้มีมาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก โดยมีเจ้าหน้าที่จากธนาคารออมสินเป็นที่เล็งคอยประสานงาน อบรมในการใช้งานระบบโปรแกรมบัญชีและเครื่องคอมพิวเตอร์ให้กับคณะกรรมการ สอนเทคนิคการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้การทำงานอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการจัดเก็บเอกสารสำคัญต่างๆ เพื่อความสะดวกในการค้นหา ทางด้านกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนนั้น คณะกรรมการจะคอยประชุมร่วมกับสมาชิกเพื่อปรับแก้ไขและหาแนวทางในการจัดตั้งกฎที่มีความเหมาะสม เพื่อให้สมาชิกและกองทุนนั้นสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยจะยึดหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ใดผู้หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการหรือสมาชิกก็จะมีวิธีการปฏิบัติเช่นเดียวกันทั้งหมด

ตอนที่ 2 ระบบการดำเนินงานกองทุนชุมชนชอยนายเจียก

2.1 ทรัพยากรทางการบริหาร

ด้านบุคคล การดำเนินงานของกองทุนนั้นจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับบุคคลที่จะเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการก่อนเป็นอันดับแรก โดยทางกองทุนจะสนับสนุนให้คณะกรรมการเข้าร่วมฝึกอบรมกับหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้และแนวคิดเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการ และสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานของกองทุนชุมชน เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างสมาชิกกับคณะกรรมการ ประชาชนในชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

ด้านเงินลงทุน กองทุนชุมชนชอยนายเจียกจะได้รับเงินสนับสนุนมาจากหลายด้านได้แก่ เงินสนับสนุนจากรัฐบาล การระดมทุนจากสมาชิก และการกู้ยืมจากธนาคาร ซึ่งเงินสนับสนุนจากรัฐบาลนั้นจะได้จากโครงการกองทุนหมู่บ้านระยะที่ 1 และระยะที่ 3 ซึ่งทางกองทุนหมู่บ้านได้นำมาให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อเป็นเงินทุนและใช้อุปโภคบริโภคที่จำเป็น ส่วนแหล่งเงินทุนในด้านต่อมาคือ เงินฝากสัจจะจากสมาชิกเดือนละ 200 บาท

เพื่อเป็นเงินทุนสำรองและใช้ในการปล่อยสินเชื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ต้องการใช้เงินอีกทางหนึ่ง ต่อมาคือแหล่งเงินทุนจากธนาคาร โดยทางกองทุนนั้นจะใช้สินเชื่อกับธนาคารออมสิน ที่เป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือทางการเงินและให้คำปรึกษาในด้านการบริหารให้กับกองทุน

ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ กองทุนชุมชนซอยนายเจียกก็ได้ให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน โดยนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ พร้อมทั้งแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆไม่ว่าจะเป็น Google, Line, Facebook แล้ว นอกจากนี้ยังเข้าร่วมประชุมและอบรมร่วมกับหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อนำแนวคิดต่างๆที่ได้กลับมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งทางกองทุนยังได้รับการสนับสนุนคอมพิวเตอร์โปรแกรมบัญชีและโปรแกรมธนาคาร จากทางธนาคารออมสินเพื่อมาช่วยในเรื่องของการปิดงบประมาณประจำปี เก็บข้อมูลสมาชิก ฝากถอนเงิน และการออกสัญญาเงินกู้ สัญญาค้ำประกัน ทำให้การทำงานมีความง่ายและเป็นระบบมากขึ้น และเพื่อสร้างความเป็นระบบและมีมาตรฐานในการให้บริการ

2.2 กระบวนการในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

ขั้นตอนการรับสมัครสมาชิก การสมัครเป็นสมาชิกในกองทุนนั้นจะเปิดรับสมัครสมาชิกในทุกวันที่ 1-5 ของทุกเดือน ผู้สมัครจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในชุมชนซอยนายเจียกหรือทรัพย์สินไม่ต่ำกว่า 1 ปีก่อนจะมีการจัดตั้งกองทุนและจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี โดยยื่นใบสมัครที่คณะกรรมการเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาในการรับเข้าเป็นสมาชิก เมื่อทางประธานได้อนุมัติในการเป็นสมาชิกแล้ว สมาชิกจะต้องชำระเงินค่าแรกเข้าจำนวน 50 บาทพร้อมทั้งฝากเงินสัจจะและเงินฌาปนกิจจำนวน 200 และ 300 บาทตามลำดับหลังจากนั้นคณะกรรมการจะลงระบบคอมพิวเตอร์และออกสมุดบัญชีเงินฝากสัจจะให้กับสมาชิก ซึ่งในการฝากเงินสัจจะในครั้งต่อไปสมาชิกจะต้องถือสมุดเงินฝากสัจจะมาด้วยทุกครั้ง

ขั้นตอนการรับฝากเงินสัจจะ สมาชิกจะต้องส่งเงินฝากออมสัจจะทุกเดือนภายในวันที่ 1- 5 โดยจะต้องส่งเดือนละ 200 บาท โดยเมื่อถึงเวลาที่ส่งเงินฝากสัจจะต้องมาส่งเงินที่คณะกรรมการ หลังจากนั้นคณะกรรมการจะลงบันทึกในระบบคอมพิวเตอร์และปรับสมุดเงินฝากให้กับสมาชิก โดยเงินฝากสัจจะนี้จะไม่สามารถถอนได้นอกจากสมาชิกจะลาออกหรือเสียชีวิต นอกจากนี้หากสมาชิกขาดการส่งเงินฝากสัจจะสมาชิกจะหมดสิทธิ์ในการขอสินเชื่อกับกองทุน

ขั้นตอนการขอสินเชื่อ ในการขอสินเชื่อกับกองทุนชุมชนซอยนายเจียกทุกครั้งนั้นทางกองทุนจะมีความเข้มงวดในการให้สินเชื่อกับสมาชิก และจะสนับสนุนให้สมาชิกนำเงินไปใช้ให้ถูกวัตถุประสงค์ หากสมาชิกต้องการขอสินเชื่อในแต่ละครั้งจะต้องมาติดต่อกับกองทุนภายในวันที่ 1-5 ของทุกเดือน โดยคณะกรรมการจะสัมภาษณ์สมาชิกและพิจารณาใบคำขอกู้ เมื่อประธานเห็นสมควรให้กู้ก็จะอนุมัติใบคำขอกู้ในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อออกสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกัน ซึ่งการกู้ยืมเงินในแต่ละครั้งจะใช้ผู้ค้ำประกัน 2 คน โดยบุคคลที่สามารถค้ำประกันได้จะต้องเป็นสมาชิกภายในกองทุนเท่านั้น หากสมาชิกใช้หลักทรัพย์ เช่น ที่ดิน บ้าน คอนโด ฯลฯ ในการค้ำประกันทางกองทุนจะดำเนินการจดจำนอง ณ กรมที่ดินก่อนโอนเงินให้กับสมาชิก เมื่อเรียบร้อยแล้วสมาชิกจะได้รับใบแสดงเงินงวดที่จะต้องชำระในแต่ละเดือนและทางคณะกรรมการจะดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชีให้กับสมาชิก

การจัดสรรผลกำไรของกองทุน การจัดสรรผลกำไรของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นเมื่อถึงวันปิดงบสิ้นปี จะนำกำไรจากการดำเนินงานมาแบ่งจัดสรรเป็นเงินปันผลให้กับให้กับสมาชิก และทางคณะกรรมการได้จัดงานเลี้ยงขอบคุณให้กับสมาชิกในกองทุน เพื่อเป็นการตอบแทนสมาชิกที่คอยช่วยเหลือและทำประโยชน์ให้กับกองทุน นอกจากนี้ยังมีการเล่นเกมจับฉลากของรางวัล เพื่อให้สมาชิกร่วมสนุก และมีการคืนกำไรสู่สังคมในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการซ่อมแซมถนนทางเข้าชุมชน การลอกท่อระบายน้ำ การจ้างคนเก็บขยะภายในชุมชน ตลอดจนการมอบเงินและทุนการศึกษาให้กับเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อเป็นการตอบแทนและสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเด็กและผู้สูงอายุ โดยกำไรจากการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกสามารถจัดสรรให้กับสมาชิก

การจัดสวัสดิการของกองทุน ในด้านการจัดสวัสดิการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นจะมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งและตอบแทนที่ตัวสมาชิกและครอบครัวของสมาชิกเป็นหลักเพื่อให้สมาชิกมีความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน โดยจะสนับสนุนความช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่างๆ หลายด้าน ซึ่งได้แบ่งการจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิกไว้หลายด้าน เช่น ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการสงเคราะห์ ด้านการศึกษา ด้านการดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการส่งเสริมผู้ที่มีวินัยทางการเงิน

2.3 คุณภาพบริการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

2.3.1 ด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) กองทุนชุมชนซอยนายเจียกจะมีการเก็บข้อมูลของสมาชิกทุกคนไว้ในฐานข้อมูลเพื่อสะดวกในการเรียกใช้ในการให้บริการ นอกจากนี้คณะกรรมการทุกคนได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาคีต่างๆ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้กันเองระหว่างคณะกรรมการด้วยกัน ทำให้เกิดความรู้และความชำนาญ สามารถให้คำแนะนำกับสมาชิกได้อย่างถูกต้อง โดยการทำงานของคณะกรรมการกองทุนนั้นสมาชิกสามารถตรวจสอบการทำงานในทุกขั้นตอนได้ ทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นในการให้บริการของกองทุน รวมถึงคณะกรรมการยังมีเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมกันไม่แบ่งแยกในการให้บริการ

2.3.2 ด้านรูปลักษณ์ทางกายภาพ (Tangibles) กองทุนชุมชนซอยนายเจียกได้ยกระดับจากการทำงานด้วยมือมาทำงานให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์สมุดเงินฝาก (Passbook Printer) มาใช้เพื่อสร้างความเป็นมาตรฐานในการทำงาน นอกจากนี้ทางกองทุนได้ออกแบบสมุดเงินฝากสีจะเพื่อนำมาใช้ภายในกองทุน เพื่อสร้างความเป็นมาตรฐานในการทำงานของกองทุน และสถานที่ทำการของกองทุนนั้นจะใช้บ้านของประธาน เพื่อความสะดวกในการเดินทางของสมาชิกในการติดต่อขอรับบริการ

2.3.3 ด้านการดูแลเอาใจใส่ (Empathy) กองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นจะเปิดให้บริการในวันที่ 1-5 ของทุกเดือนในการรับฝากเงินสัจจะและขอสินเชื่อ สำหรับสมาชิกที่ต้องการจะปรึกษาปัญหาทางด้านการเงินจะสามารถมาปรึกษาได้ทุกวัน นอกจากนี้แล้วทางกองทุนจะมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบข้อมูลข่าวสารร่วมถึงกิจกรรมต่างๆ ของกองทุนในที่ประชุม หากสมาชิกไม่ได้เข้าร่วมประชุมจะมีการปิดประกาศที่บอร์ดเพื่อให้สมาชิกที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมรับรู้ถึงข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ของกองทุนร่วมกัน

2.3.4 การตอบสนอง (Responsiveness) กองทุนชุมชนซอยนายเจียกเน้นการทำงานที่รวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยการนำระบบโปรแกรมบัญชีและธนาคารที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารออมสิน เพื่อใช้ในการพิมพ์สมุดเงินฝาก ออกสัจจะบัญชี สัจจะบัญชีประกัน ทำให้สมาชิกได้รับความ

สะดวกสบายในการใช้บริการ นอกจากนี้ทางคณะกรรมการของกองทุนได้ผ่านการอบรมการใช้โปรแกรมบัญชี และธนาคารจากธนาคารออมสินทำให้การบริการของกองทุนมีความรวดเร็ว ตอบสนองสมาชิกได้อย่างทันที และมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้สมาชิกไม่ต้องเสียเวลาในการกรอกเอกสารเพื่อทำธุรกรรม

2.4 ปัญหาจากการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

ในด้านปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นกองทุนยังไม่มีผู้สืบทอดในการดำเนินงานของกองทุน เนื่องจากสมาชิกต่างกลัวการรับผิดชอบและคนในชุมชนส่วนใหญ่จะต้องเดินทางไปทำงาน นอกชุมชน ส่วนมากจะมีเพียงผู้สูงอายุที่เข้ามาในการทำงานภายในกองทุนปัญหาต่อมาคือ การเกิดหนี้ค้ำ เนื่องจากสมาชิกกู้เงินจากกองทุนแล้วยังไปกู้ยืมนอกระบบ จึงเกิดเป็นหนี้ 2 ทาง ซึ่งสมาชิกก็จะส่งเงินงวดกับหนี้ นอกระบบก่อน จึงทำให้ไม่มีเงินคงเหลือพอที่จะชำระหนี้เชื่อจากทางกองทุน จึงเกิดเป็นหนี้ค้ำชำระเป็น เวลานาน

โดยวิธีการแก้ปัญหาของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกในเรื่องไม่มีผู้สืบทอดนั้น ทางคณะกรรมการ ได้ฝึกวิทยุชุมชนภายในชุมชนในวันเสาร์และวันอาทิตย์เพื่อให้มาฝึกฝนการจัดทำเอกสารและการดำเนินงานภายใน ของกองทุนหมู่บ้านเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนในชุมชนมีความรู้ความสามารถเพื่อก้าวเป็นกำลังหลักให้กับกองทุน ต่อไป ส่วนปัญหาสมาชิกกู้เงินนอกระบบแล้วไม่สามารถส่งชำระเงินกับกองทุนได้นั้น ทางกองทุนจะเรียกสมาชิกที่ไม่สามารถส่งได้มาพูดคุยเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยจะให้สมาชิกชำระหนี้ที่นอกระบบกับทาง กองทุน โดยเงินในส่วนที่กู้ครั้งนี้ทางกองทุนจะเป็นผู้ช่วยให้ถึงมือเจ้าหนี้ที่นอกระบบเอง เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกกู้ เงินไปแล้วไม่ยอมไปชำระหนี้ทำให้เป็นหนี้ค้ำอีกในอนาคต

ตอนที่ 3. หลักธรรมาภิบาลในการจัดการของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

3.1 ด้านหลักนิติธรรม กองทุนชุมชนซอยนายเจียกจะมีการตรวจสอบกฎระเบียบภายในกองทุน อยู่เสมอ และคอยปรับปรุงให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเมื่อมีการแก้ไขกฎระเบียบ ของกองทุน คณะกรรมการจะมีการประชุมร่วมกับสมาชิกเรียนเชิญสมาชิก เพื่อให้กฎที่ได้ตั้งขึ้นนั้นเป็นที่ยอมรับ ของทุกฝ่าย โดยการตั้งกฎแต่ละครั้งจะเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งจะทำให้สมาชิกในกองทุนอยู่ ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันภายในชุมชน

3.2 ด้านหลักความโปร่งใส มีการให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆแก่สมาชิกอย่างตรงไปตรงมาและ สามารถตรวจสอบความถูกต้องจากระบบคอมพิวเตอร์และเอกสารได้ นอกจากนี้ทางคณะกรรมการกองทุนได้ เชิญผู้ตรวจสอบจากภายนอกได้แก่ ธนาคารออมสิน สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ฝ่าย พัฒนาสังคมและชุมชน เข้ามาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและบัญชีการเงินต่างๆ พร้อมทั้งชี้แจง รายละเอียดต่างให้กับสมาชิกได้เข้าใจ

3.3 ด้านการมีส่วนร่วม กองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นส่งเสริมให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ กองทุนร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆ และสมาชิกสามารถ แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆของกองทุนได้อย่างเสรี ซึ่งคณะกรรมการจะนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาปรับแก้ไข

ให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้สมาชิกยังได้รับผลประโยชน์ร่วมกันจากการแบ่งปันผลกำไรมาให้แก่สมาชิกไม่ว่าจะเป็นเงินปันผล สวัสดิการต่างๆ ทำให้เกิดความร่วมมือกันช่วยเหลือกัน

3.4 ด้านหลักความรับผิดชอบ คณะกรรมการของกองทุนแต่ละคนต่างจะทำหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบ และมีความมุ่งมั่นในการให้บริการแก่สมาชิกด้วยความเต็มใจ อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกในด้านต่างๆ เช่น การรับฝากเงินสัจจะแก่สมาชิก รวมไปถึงการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านสวัสดิการ การให้คำแนะนำทางการเงิน นอกจากนี้แล้วยังมีการส่งเสริมให้สมาชิกได้รู้จักความรับผิดชอบโดยการมอบรางวัลให้แก่ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการชำระเงินกู้ และส่งฝากเงินได้ตรงเวลา เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและรักษาความดีที่ได้ประพฤติปฏิบัติอยู่ให้เป็นแบบอย่างแก่สมาชิกคนอื่นๆต่อไป

3.5 ด้านหลักคุณธรรม กองทุนชุมชนขอยนายเจียกนั้นจะยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องโดยการณรงคเพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้กับคณะกรรมการและสมาชิกของสังคมได้ยึดถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย โดยการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมภายในชุมชน โดยจะอบรมในวันที่มีการปิดงบประมาณประจำปีเพื่อเสริมสร้างทักษะในด้านของคุณธรรมและจริยธรรมให้กับสมาชิก ลูกหลานภายในชุมชนให้มีจิตสำนึกและประพฤติตนอยู่ในสิ่งที่ดีงาม ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่นและมีระเบียบวินัย ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชน ชุมชนเกิดความร่วมมือและความเข้มแข็ง เป็นส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาดังต่อไปนี้

3.6 ด้านหลักความคุ้มค่า คณะกรรมการจะประชุมหารือกันทุกครั้งที่มีการดำเนินการในสิ่งต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงข้อดี ข้อเสียและผลกระทบที่ส่งผลถึงต่อกองทุน ต่อคณะกรรมการ หรือต่อตัวสมาชิก จะไม่ซึ่งคณะกรรมการจะนึกถึงเสมอว่าเงินทุนต่างๆนั้นมีอยู่อย่างจำกัด การจะลงทุนทำสิ่งใดจะต้องได้ประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด โดยใช้งบประมาณน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

อภิปรายผลการศึกษา

ตอนที่ 1 รูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนขอยนายเจียก

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนขอยนายเจียก พบว่ากองทุนชุมชนขอยนายเจียกนั้น เป็นกองทุนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลภายใต้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนให้กับคนในชุมชน ที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ โดยในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนขอยนายเจียกนั้นจะส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออม เสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและปลูกฝังจิตสำนึกให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ทำให้กองทุนมีความเข้มแข็งและสามารถอยู่ร่วมกันกับชุมชนได้อย่างสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุวิทย์ คุณกิตติ ในหนังสือคู่มือประชาชน เพื่อการจัดตั้งและดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่า การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาตินั้น เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการระบบและการบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 2 ระบบการดำเนินงานกองทุนชุมชนขอยนายเจียก

2.1 ทรัพยากรทางการบริหาร

ด้านบุคคล นั้นกองทุนชุมชนขอยนายเจียกนั้นได้สนับสนุนให้คณะกรรมการเกิดการเรียนรู้โดยการให้คณะกรรมการเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่างๆเพื่อจะได้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเสริมสร้างความรู้และแนวคิดเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าบุคคลที่เข้ามาบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการกองทุนจะทำให้กองทุนสามารถเข้มแข็งและสามารถเดินหน้าไปสู่ความสำเร็จได้ ในส่วนการส่งคณะกรรมการไปอบรมเพิ่มเติมนี้เป็นผลดีก่อให้เกิดความรู้แก่คณะกรรมการ เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้และต่อยอดจากรุ่นสู่รุ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ นัทธทัย คำเชื้อที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่กล่าวว่า ความสำเร็จในการดำเนินการของสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา และทำให้ได้รับรางวัลในการประกวดกองทุนหมู่บ้าน คือ คุณลักษณะของคณะกรรมการจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี ได้รับความไว้วางใจ และมีความรู้ความสามารถ จึงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ด้านเงินลงทุน ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทุกกองทุนนั้นจะได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล 1 ล้านบาท ในความเห็นของผู้วิจัยนั้นมองว่า กองทุนหมู่บ้านนั้นได้เปรียบกองทุนอื่นๆในด้านเงินทุน เนื่องจากมีการสนับสนุนของรัฐบาลนำเงินมาช่วยในการจัดตั้งหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มองค์กรการเงินอื่นๆเช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจต่างๆซึ่งเงินทุนของกลุ่มเหล่านี้จะได้มาจากการระดมเงินทุนหรือขอรับบริจาคจากที่ต่างๆ นอกจากนี้แล้วแหล่งเงินทุนของกองทุนหมู่บ้านต่อมาก็จะเป็นการเก็บเงินรับฝากสัจจะจากสมาชิก ส่วนแหล่งเงินทุนที่สำคัญของกองทุนอีกแหล่งคือจากธนาคาร หากกองทุนมีสมาชิกจำนวนมาก เงินทุนในการให้กู้ยืมภายในกองทุนอาจจะไม่เพียงพอความต้องการของสมาชิก การกู้ยืมเงินจากธนาคารก็เป็นทางเลือกหนึ่งของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการขอสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินงานของกองทุน สอดคล้องกับ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ปี 2551 ที่ได้กล่าวว่า กองทุนหมู่บ้าน จะประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้ 1. เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้ 2. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล 3. เงินที่สมาชิกลำเลียง หรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด 4. เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไข หรือข้อผูกพันใด ๆ 5. ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเทคโนโลยีมีความสำคัญในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน เพราะเทคโนโลยีจะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและ ยังช่วยเสริมสร้างความรู้ในการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการของกองทุนและสมาชิก ซึ่งทางกองทุนชุมชนขอยนายเจียกนั้นได้นำคอมพิวเตอร์และโปรแกรมบัญชีธนาคารมาใช้ในการเก็บข้อมูล ออกสัญญาเงินกู้-ค้ำประกันต่างๆ รับฝากเงินสัจจะ ซึ่งการนำคอมพิวเตอร์มาใช้นั้นทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ อีกทั้งยังสร้างความเป็นมาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกด้วยและทำให้เกิดความพึงพอใจกับสมาชิก สอดคล้องกับบทความ

ของ วุฒิสภา อองอาจอิทธิชัย (2554) ที่ได้กล่าวว่า ในบรรดาองค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งหมด คอมพิวเตอร์ นับว่ามีบทบาทมากที่สุดต่อการเป็น องค์ประกอบที่สำคัญ คอมพิวเตอร์เป็น อุปกรณ์สื่อสารที่มีบทบาทอย่างมากต่อสังคมสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ เปลี่ยนแปลงสภาพการให้บริการสารสนเทศในห้องสมุดจากการเสียเวลา สืบค้นสารสนเทศหลาย ๆ นาที หรือหลายชั่วโมงมาเป็นเสียเวลา เพียงไม่กี่วินาที คอมพิวเตอร์สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคม

2.2 กระบวนการในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนซอยนายเจียก

การรับสมัครสมาชิก กองทุนจะเปิดรับสมัครสมาชิกในทุกวันที่ 1-5 ของทุกเดือน ผู้สมัครจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในชุมชนซอยนายเจียกหรือทรัพย์สินอยู่ไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนจะมีการจัดตั้งกองทุนและจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี โดยยื่นใบสมัครที่กองทุนเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาในการรับเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกจะต้องชำระเงินค่าแรกเข้าจำนวน 50 บาทพร้อมทั้งฝากเงินสัจจะและเงินฌาปนกิจจำนวน 200 และ 300 บาทตามลำดับ หากผ่านการอนุมัติเป็นสมาชิก หลังจากนั้นคณะกรรมการจะลงระบบคอมพิวเตอร์และออกสมุดบัญชีเงินฝากสัจจะให้กับสมาชิก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่กองทุนใช้คอมพิวเตอร์ในการออกสมุดบัญชีให้กับสมาชิกนั้น สร้างความเป็นมาตรฐานในการบริการและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก

การรับฝากเงินสัจจะ สมาชิกจะส่งได้ทุกวันทั้ง 1- 5 ของทุกเดือนซึ่งสมาชิกจะต้องส่งเงินฝากออมสัจจะทุกเดือนโดยจะต้องส่งเดือนละ 200 บาท โดยเมื่อถึงเวลาที่ส่งเงินฝากสัจจะจะต้องมาส่งเงินที่คณะกรรมการ หลังจากนั้นคณะกรรมการลงบันทึกในระบบคอมพิวเตอร์และปรับสมุดเงินฝากให้กับสมาชิก โดยเงินฝากสัจจะนี้จะไม่สามารถถอนได้นอกจากสมาชิกจะลาออกหรือเสียชีวิต การฝากเงินสัจจะนี้สมาชิกจะได้ผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผลคืนในวันปิดบับสิ้นปีของกองทุน นอกจากนี้หากสมาชิกขาดการส่งเงินฝากสัจจะสมาชิกจะหมดสิทธิ์ในการขอสินเชื่อกับกองทุน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่มีทางกองทุนชุมชนซอยนายเจียกให้สมาชิกส่งฝากเงินออมสัจจะทุกๆเดือนทำให้กองทุนสามารถวิเคราะห์อุปนิสัยทางการเงินของสมาชิกได้ นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านการรับฝากเงินทำให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก

การขอสินเชื่อ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสมาชิกสามารถขอสินเชื่อจากกองทุนได้ง่าย หากสมาชิกมีวินัยในการออมเงิน จากการสังเกตของผู้วิจัยทางกองทุนจะอนุมัติสินเชื่อให้กับบุคคลที่มีการออมอย่างต่อเนื่องเป็นอันดับแรก หากขาดการออมคณะกรรมการกองทุนจะใช้เวลาในการพิจารณาสินเชื่อาน ทำให้สมาชิกที่อยากจะขอสินเชื่อนั้นไม่กล้าที่จะขาดการออม เป็นเทคนิคการณรงค์ให้สมาชิกเกิดการออมและสร้างวินัยทางการเงิน

การจัดสรรผลกำไร ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากำไรของกองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นจะคืนกำไรให้กับ โดยจะเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับคณะกรรมการโดยการนำเงินกำไรมาจัดเลี้ยงสมาชิกและมีของรางวัลเพื่อเป็นการขอบคุณสมาชิกที่ได้ร่วมกันทำให้เกิดกำไรและกองทุนมีความเจริญรุ่งเรือง

การจัดสวัสดิการของกองทุน ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากองทุนชุมชนซอยนายเจียกนั้นจะมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งและตอบแทนที่ตัวสมาชิกและครอบครัวของสมาชิกเป็นหลักเพื่อให้สมาชิกมีความรู้สึกรักและรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุน โดยจะสนับสนุนความช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่างๆหลายด้าน ซึ่งได้แบ่งการจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิกไว้หลายด้าน เช่น ด้านการรักษาพยาบาล ,ด้านการสงเคราะห์ทายาทผู้เสียชีวิต, ด้านการศึกษา, ด้านการดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ ,ด้านการส่งเสริมผู้ที่มีวินัยทางการเงิน ด้านการส่งเสริมและดูแล

คณะกรรมการ ด้านการคืนกำไรสู่สมาชิก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดสวัสดิการของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก นั้นจะเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งตัวสวัสดิการจะเป็นตัวช่วยให้สมาชิกเกิดความภูมิใจและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน

2.3 คุณภาพบริการของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก

คุณภาพการให้บริการของกองทุนชุมชนชอยนายเจียกนั้นมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือสมาชิก และสร้างความพึงพอใจในการให้บริการโดยการยกระดับมาตรฐานการให้บริการด้วยคอมพิวเตอร์ เน้นการบริการที่มีความสะดวกรวดเร็ว การให้ข่าวสารและข้อมูลต่างๆของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นมีความชัดเจน จึงทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจในการให้บริการของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Parasuraman, Zeithaml, & Berry, 1988 ที่ได้กล่าวว่า คุณภาพการบริการ คือ ประสิทธิภาพทั้งหมดซึ่งลูกค้าสามารถประเมินออกมาได้ นอกจากนั้นคุณภาพการบริการ คือ ตัวชี้วัดเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของลูกค้า เพื่อนำเสนอบริการที่มีคุณภาพดีที่สุด ซึ่งสิ่งสำคัญอย่างมาก คือ การล่วงรู้ถึงสิ่งที่ลูกค้าต้องการอย่างแท้จริง (Exactly Wants) สิ่งที่คุณค่ามีความชอบ (Preference) และสิ่งที่ลูกค้าชื่นชมยินดี (Delight) ลูกค้าที่รู้สึกชื่นชมยินดี คือ ภาวะที่ไม่ปรากฏความคาดหวังแต่จะกลายเป็นภาวะที่เกินความคาดหวัง

2.4 ปัญหาจากการดำเนินงานของกองทุนชุมชนชอยนายเจียก

ในด้านปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนชุมชนชอยนายเจียกนั้นกองทุนยังไม่มีผู้สืบทอดในการดำเนินงานของกองทุน เนื่องจากสมาชิกต่างกลัวการรับผิดชอบและคนในชุมชนส่วนใหญ่จะต้องเดินทางไปทำงาน นอกชุมชน ส่วนมากจะมีเพียงผู้สูงอายุที่เข้ามาในการทำงานภายในกองทุนปัญหาต่อมาคือ การเกิดหนี้ค้ำ เนื่องจากสมาชิกกู้เงินจากกองทุนแล้วยังไปกู้ยืมนอกระบบ จึงเกิดเป็นหนี้ 2 ทาง ซึ่งสมาชิกก็จะส่งเงินงวดกับหนี้นอกระบบก่อน จึงทำให้ไม่มีเงินคงเหลือพอที่จะชำระหนี้ซึ่งจากทางกองทุน จึงเกิดเป็นหนี้ค้ำชำระเป็นเวลานาน

โดยวิธีการแก้ปัญหาของกองทุนชุมชนชอยนายเจียกในเรื่องไม่มีผู้สืบทอดนั้น ทางคณะกรรมการ ได้ฝึกเด็กๆวัยรุ่นภายในชุมชนในวันเสาร์และวันอาทิตย์เพื่อให้มาฝึกฝนการจัดทำเอกสารและการดำเนินงานภายในของกองทุนหมู่บ้านเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนในชุมชนมีความรู้ความสามารถเพื่อก้าวเป็นกำลังหลักให้กับกองทุนต่อไป ส่วนปัญหาสมาชิกกู้เงินนอกระบบแล้วไม่สามารถส่งชำระเงินกับกองทุนได้นั้น ทางกองทุนจะเรียกสมาชิกที่ไม่สามารถส่งได้มาพูดคุยเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยจะให้สมาชิกกู้ชำระหนี้ที่นอกระบบกับทางกองทุน โดยเงินในส่วนที่กู้ครั้งนี้ทางกองทุนจะเป็นผู้จ่ายให้ถึงมือเจ้าหน้าที่นอกระบบเอง เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกกู้เงินไปแล้วไม่ยอมไปชำระหนี้ทำให้เป็นหนี้ค้ำอีกในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยมองว่าการฝึกเด็กๆในชุมชนเพื่อเป็นตัวแทนในการทำงานในอนาคตเป็นผลดีกับกองทุนแต่การทำงานกองทุนนั้นต้องมีความเสียสละเป็นอย่างมาก ซึ่งหากเด็กๆเข้าสู่วัยทำงาน ก็จะไม่เวลามาดำเนินงานภายในกองทุนเหมือนเดิม ควรจะแก้ไขและส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนช่วยกันและลองผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเกิดความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพราะถ้าทางกองทุนไม่สามารถส่งเสริมและฝึกให้สมาชิกมีความกล้าที่จะเข้ามารับผิดชอบการทำงานของกองทุนแล้ว กองทุนอาจจะเกิดการล่มสลายในอนาคตหากคณะกรรมการชุดเดิมวางมือ ส่วนการช่วยเหลือสมาชิกที่ไปกู้ยืมเงิน 2 ทางนั้นผู้วิจัยมองว่าการช่วยเหลือของกองทุนเป็นแนวทางที่ดีในการแก้ปัญหา

โดยชำระกับเจ้าหนี้ระบบโดยตรง ทำให้หนี้ของสมาชิกหมดลงอย่างแท้จริงเพราะหากให้เงินสมาชิกไปชำระกับเจ้าหนี้ระบบเอง สมาชิกอาจจะไม่นำเงินไปชำระ ทำให้เกิดหนี้ค้างสำหรับกองทุนเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 3. หลักธรรมาภิบาลในการจัดการของกองทุนชุมชนขอยนายเจียก

กองทุนชุมชนขอยนายเจียกเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก ซึ่งกองทุนนั้นก็เปรียบเสมือนประเทศๆหนึ่ง ที่มีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งการที่กองทุนชุมชนขอยนายเจียกได้นำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการนั้นทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า เกิดความรักสามัคคีขึ้นภายในกองทุน ซึ่งสอดคล้อง บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี ที่กล่าวว่า การนำหลักธรรมาภิบาลไปเป็นแนวทางการปฏิรูปการบริหารการปกครองของหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ เป็นการส่งสัญญาณว่าประเทศไทยมีการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี กับแนวความคิดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่ใช้ในการบริหารประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและประชาชนในประเทศอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขไม่เกิดความขัดแย้ง เกิดความรักสามัคคีภายในประเทศ

ประโยชน์จากการวิจัย

ประโยชน์เชิงการจัดการ

1. จากการศึกษาพบว่า กองทุนชุมชนขอยนายเจียกนั้นได้จะให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาบุคคล ให้เกิดความรู้ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในเรื่องของการจัดการภายในกองทุน ทำให้เกิดความรวดเร็ว มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ และการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภายในกองทุน นั้นทำให้เกิดความรักและความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกัน เป็นต้นแบบให้กับกองทุนชุมชนอื่นๆให้ปฏิบัติตามเป็นตัวอย่าง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศ

2. เนื่องด้วยในปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสบความสำเร็จยังมีไม่มากนัก คนยุคใหม่ จึงไม่เล็งเห็นถึงประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้าน ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านที่สามารถทำประโยชน์และเป็นที่ยอมรับให้กับให้เห็นถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน เพื่อพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชน ผู้สาธารณชนโดยอาศัยสื่อต่างๆ ทั้งทางอินเตอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นช่องทางในการนำความรู้ ความเข้าใจไปสู่สาธารณชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและนำมาเป็นแบบอย่างในการลงพื้นที่ เพื่อแนะนำกองทุนอื่นๆ

4. กองทุนหมู่บ้านควรมีการบริการที่หลากหลายเพื่อเป็นการสร้างรายได้จากค่าธรรมเนียม เช่น การรับชำระค่าสาธารณูปโภค การรับโอนเงินต่างๆ แม้ว่าในกรุงเทพมหานครจะมีร้านสะดวกซื้อที่รับชำระค่าสาธารณูปโภคหรือธนาคารที่รับโอนเงินต่างๆ แล้ว แต่ถ้าคนในชุมชนช่วยกันใช้บริการภายในกองทุนจะทำให้เงินจะหมุนเวียนอยู่ภายในชุมชน เป็นการสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้กับชุมชน

5. นอกจากนี้กองทุนหมู่บ้านควรมีการต่อยอดและนำกำไรจากการบริหารจัดการไปลงทุนทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดตั้งร้านค้าชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้าให้กับคนในชุมชนในราคาที่ถูกลง การจัดตั้งชมรมแม่บ้านต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ ก่อให้เกิดการสร้างรายได้และเกิดการจ้างแรงงานภายในชุมชน

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกองทุนหมู่บ้านนั้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ ทฤษฎีคุณภาพการให้บริการ รวมไปถึงแนวความคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจากแนวคิดและทฤษฎีเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ ศึกษารูปแบบและลักษณะของกองทุนชุมชนขอยนายเจียก ศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนชุมชนขอยนายเจียก และศึกษาหลักธรรมาภิบาลในการจัดการของกองทุนชุมชนขอยนายเจียกจากทฤษฎีและแนวความคิดเหล่านี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาที่ครบถ้วนในทุกประเด็นที่ศึกษา ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งในด้านความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน แนวทางในการบริหารจัดการของกองทุนชุมชนขอยนายเจียก รวมไปถึงขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆภายในกองทุนตั้งแต่การรับสมัครสมาชิก การรับฝากเงินสัจจะ การขอสินเชื่อกับกองทุน การจัดสรรผลกำไรและสวัสดิการต่างๆ ตลอดจนการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภายในกองทุนชุมชนขอยนายเจียก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงเรื่องระบบการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน ตั้งแต่การเริ่มต้นในการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ขั้นตอนต่างๆในการทำงานของกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนถึงการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อกองทุนมีการบริหารจัดการที่ดีและมีความเข้มแข็งแล้ว ควรจะมีการต่อยอดจากกองทุนหมู่บ้านเดิมให้มีบริการที่หลากหลายมากขึ้น โดยศึกษาถึงแนวโน้มในการจัดตั้งร้านค้าชุมชนเพิ่มเติมควบคู่กับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและการรับชำระค่าสาธารณูปโภคต่างๆให้กับคนในชุมชน

2. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเพียงกองทุนที่ประสบความสำเร็จเพียงกองทุนเดียวในพื้นที่เขตบางขุนเทียน ซึ่งการบริหารจัดการของกองทุนแต่ละพื้นที่อาจจะไม่เหมือนกัน ซึ่งสามารถผลการวิจัยนี้ไปศึกษาเป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนที่แห่งอื่น เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีที่สุดเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จิตรารีย์ งามอาจิทธิชัย.(2554). **ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ**. [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2559 .

เข้าถึงได้จาก <https://blog.eduzones.com/moobo/78858>

นัทธทัย คำเชื้อ (2556) . **ความสำเร็จของสถาบันการเงินชุมชนบ้านวังพา ตำบลทุ่งตาเสา อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา** : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. (2544). **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**, รายงานการวิจัยสถาบันพระปกเกล้า :

ครุสภาลาดพร้าว, หน้า 49.

- ยุวดี มีพรปัญญาวิโชค. (2553). การเปรียบเทียบระดับคุณภาพการบริการของร้านกาแฟพรีเมียมแฟรนไชส์
ของต่างประเทศกับแฟรนไชส์ของไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ . (2551) . ราชกิจจานุเบกษา .เล่มที่ 125 ตอนพิเศษ 38 ง หน้า 15
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ.(2549) การพัฒนาเมืองและชนบทประยุกต์, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟอร์เพช,
หน้า 271-283.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ .(2550). การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง,(กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ฟอร์เพช, หน้า 58-59.
- สมยศ นาวิการ (2544), การบริหารเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ 2 , กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บรรณกิจ,หน้า 78.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. “คู่มืออธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” , (กรุงเทพมหานคร : สิริบุตรการพิมพ์, 2546),
หน้า 5.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.(2557). “คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและ
ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. นนทบุรี